

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Štěpána Výborného a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **OAKS Consulting s.r.o.**, IČ 28897803,
se sídlem Nad rybníkem 90, Praha 9,
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Hrnčířem,
se sídlem Karolinská 661/4, Praha 8

proti
žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**,
sídlem Orlická 4/2020, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 9. 4. 2019, č. j. VZP-19-01034137-Z721,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ředitele Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR ze dne 9. 4. 2019, č. j. VZP-19-01034137-Z721, a rozhodnutí Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR ze dne 18. 2. 2019, č. j. VZP-19-00488233-Z721, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce, Mgr. Michala Hrnčíře, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2019, č. j. VZP-19-00488233-Z721, kterým byla podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), odmítnuta žádost žalobce o poskytnutí informací a bylo rozhodnuto, že informace vyžádané prostřednictvím žádosti se žalobci neposkytnou.
2. Z obsahu správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.
3. Žalobce podal dne 31. 1. 2019 žádost o poskytnutí informací o spotřebách zvlášť účtovaných léčivých přípravků v uvedené struktuře, a to za období 1. 1. 2015 – 31. 12. 2015 a 1. 1. 2018 – 30. 6. 2018.
4. Shora označeným rozhodnutím žalovaná tuto žádost o informaci odmítla podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 2 odst. 4 informačního zákona, a to z důvodu, že k jejímu vyhovění by bylo nutné vytvářet nové informace, na jejichž poskytnutí dle § 2 odst. 4 zákona neexistuje právní nárok. Údaje ve struktuře požadované v žádosti v rámci datového skladu žalovaná neneviduje a pro získání těchto informací by bylo nutné provést značně rozsáhlou selekci a transformaci dat prostřednictvím SQL skriptů. Vytvoření odpovědi by tudíž pro žalovanou představovalo nepřiměřenou zátěž.
5. Žalobou napadeným rozhodnutím ředitel žalované zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Ředitel žalované zopakoval, že data ve výstupní podobě požadované žalobcem nemá žalovaná objektivně k dispozici, takže žádost žalobce směřuje k vytvoření nových, aktuálně neexistujících informací a nejde pouze o vyhledání informací již existujících. Žalovaná pak povinnost disponovat konkrétně požadovanými informacemi uvedenými v žádosti žadatele výslovně nevyplývá ze žádného závazného právního předpisu. Požadovaná analytická činnost tedy směřuje mimo rámec informačního zákona. Poukazy na jiná rozhodnutí správních orgánů či soud pak ředitel žalované považoval za nepřipadné.

II. Obsah žaloby

6. Žalobce má za to, že data vyžádaná prostřednictvím žádosti nejsou novými informacemi ve smyslu informačního zákona a napadené rozhodnutí je tudíž nezákonné.
7. Žalobce předně upozorňuje, že se žalovaná se napadenými rozhodnutími odchýlila od svého předchozího názoru, jelikož v minulosti totožnou žádost jiného žadatele kladně vyřídila.
8. Žalobce zdůrazňuje, že v daném případě se nejedná o vytváření nových informací. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalované, že by pro účely vyhovění žádosti bylo nutné provést rozsáhlou analytickou činnost v podobě selekce a transformace dat prostřednictvím SQL skriptů, neboť žalovaná ve svém datovém rozhraní vyžádané údaje neneviduje v podobě specifikované v žádosti.
9. Žalobce dále uvedl, že rovněž fakt, že předmětná data nejsou oficiálním výstupem žalované, na povinnost data poskytnout nemá nejmenší vliv, neboť zákon informační povinnost neomezuje na výstupy oficiálně vytvářené povinnými subjekty.
10. Žalobce rovněž nesouhlasí s tím, že by žalovaná byla nucena provádět rozsáhlou analytickou činnost. Žalobce nežádal žádnou analýzu, ale vyhledání a export předmětných dat z příslušných databází žalované.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

11. V této souvislosti žalobce odkázal na rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 30. 5. 2018, č. j. MZDR 22420/2018-2/PRO, kterým ministerstvo zrušilo rozhodnutí Ústavu zdravotnických informací a statistiky, na nějž se žalobce obrátil s podobně konstruovanou žádostí. Ministerstvo přitom jednoznačně dospělo k závěru, že se žalobce nedomáhá provedení analýzy, nýbrž pouhého vyhledání určitých dat. Kladné vyřízení může být nanejvýše případem mimořádně náročného vyhledání informací, které může být podmíněno zaplacením úhrady. Takto ostatně žalovaná v souvislosti s jinými žádostmi žalobce od roku 2016 postupovala.
12. Žalobce dále odkázal na judikaturu soudů a zdůraznil, že neexistuje žádné exaktní obecné kritérium pro identifikaci takových případů, kdy je vyhledání požadovaných informací spojeno s nepřiměřeným úsilím a zakládá tedy důvod pro nevyhovění žádosti na základě § 2 odst. 4 informačního zákona. Činnost požadovaná žalobcem zjevně nevykazuje žádnou zvláštní intelektuální náročnost. Nadto nelze přehlížet ústavněprávní základy práva na informace, z nichž vyplývá povinnost uplatňování restriktivního přístupu, pokud jde o jeho případné omezení s tím, že veřejnost by měla být nadána nástroji, které ji umožní podrobně kontrolovat, jak je s prostředky veřejného zdravotního pojištění nakládáno.
13. V doplnění žaloby ze dne 19. 7. 2019 pak žalobce poukázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 5. 6. 2019, č. j. 8 A 167/2018 – 90 řešící obdobnou věc.

III. Vyjádření žalované

14. Žalovaná uvádí, že informace požadované v žádosti nejsou údaji, kterými by ve struktuře požadované v žádosti disponovala. Žalovaná v rámci svých informačních systémů a datových skladů údaje neneviduje dle potřeb žalobce, ale dle potřeb svých, kdy účelem je naplnění úkolů jí svěřených v oblasti provádění veřejného zdravotního pojištění dle zákona č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce se však v tomto případě nedomáhá poskytnutí jednoduše zjištělných údajů, které je možné získat například jako existující sestavu z aplikace žalované, ale snaží se přinutit žalovanou ke zpracování výstupů analýzy, které jako takové nemá žalovaná k dispozici. Tyto výstupy z analýz pak je možné označit jako požadavek na vytvoření nových informací.
15. Žalovaná s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2011, č. j. 6 As 33/2011-83, konstatuje, že za situace, kdy žalovaná požadovanými údaji objektivně nedisponuje v podobě výstupů žalobcem požadovaných, není ani možné tyto informace, byť třeba za úhradu za mimořádně náročné vyhledání informací dle § 17 zákona žalobci poskytnout. Sama neexistence požadovaných údajů je dostatečným a naprosto reálným důvodem pro odmítnutí takové žádosti viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2008, č. j. 2 As 71/2007-56.
16. Žalovaná zdůrazňuje, že hlavním důvodem odmítnutí žádosti nebyla pracnost vyhledání těchto údajů, což by koneckonců zohlednila v rámci požadavku na úhradu, ale pouze neexistence údajů ve výstupech požadovaných žalobcem.
17. Žalovaná uvádí, že definici mechanického vyhledávání informace lze nalézt např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 195/2015-25, ze kterého dovozuje, že vytváření SQL skriptů specializovaným odborným pracovníkem žalované pro možnou primární selekci údajů, ze kterých je nutné další následnou činností vytvořit další výstupy

pro individuální potřeby žadatele o informace, nelze jistě označit za toto „mechanické shromáždění údajů“, ale naopak za činnost zahrnující analýzu dat a komplexní úvahu pracovníka, jak dané údaje vůbec z aplikace žalované získat.

18. Rovněž z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 As 251/2016-26, vyplývá, že pro odmítnutí poskytnutí informace je v první řadě rozhodná skutečnost, že povinný subjekt danými informacemi v požadovaném tvaru dosud nedisponuje.
19. Získání údajů by tak vyžadovalo hlubší analytickou činnost vyžadující kvalifikované splnění určitých podmínek. Žalovaná připomíná, že vyhodnocovat údaje dle požadavku žalobce nevyplývá ze žádného právního předpisu.
20. Žalovaná má rovněž za to, že s ohledem na charakter činnosti žalobce, který je podnikající právnickou osobou – obchodní korporací a v rámci svých služeb např. nabízí vytvoření cenových, úhradových a marketingových strategií v platných podmínkách stanovování cen a úhrad pro stávající a nově uváděné a budoucí produkty klienta, zpracování všech typů farmakoekonomických analýz v souladu s platnou legislativou a tedy je evidentní, že cílem žalobcova snažení není zaměřit pozornost veřejnosti na věci veřejného zájmu, ale získat k dispozici data pro svou další činnost, kdy veřejný zájem pro potřeby žaloby předstírá, což je v rozporu s nálezem Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 1378/16 resp. v rozporu s účelem a smyslem zákona o svobodném přístupu k informacím.
21. Žalovaná dále odkazuje na důvodovou zprávu k § 2 odst. 4, kde se uvádí, že režim informačního zákona nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice jako jsou právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv.
22. Žalovaná odkazuje také na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 17/2008-67 a č. j. 1 As 28/2010-86, ze kterých vyplývá, že pokud žádost směřuje ke tvorbě rozsáhlých nových informací v konkrétní strukturované podobě, jejichž vytvoření by pro povinný subjekt představovalo nepřiměřenou zátěž, odporuje dané smyslu a účelu informačního zákona. A to i s odkazem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES.
23. K další argumentaci žalobce žalovaná uvádí, že odkazy na jiná rozhodnutí žalované či jiného správního orgánu nejsou relevantní, neboť žalovaná každou žádost posuzuje individuálně s ohledem na konkrétní situaci.
24. Žalovaná navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

25. V replice na vyjádření žalované žalobce uvedl, že nemůže znát přesné prostředí databázových systémů žalované, jež jsou veřejnosti nepřístupné, zdůraznil však, že obdobné informace byly ze strany žalované dříve poskytovány. Dle žalobce je absurdní, aby žalovaná považovala získání vlastních informací z vlastních databází vlastním pracovníkem za přidanou hodnotu a vyhodnocování informací. Tvrzená obtížnost žalované při vyřízení žádosti může být dle žalobce nanejvýše případem mimořádně náročného vyhledání informací, které je správní orgán podle § 17 odst. 1 a 3 informačního zákona oprávněn podmínit zaplacením jím vyměřené úhrady. Žalobce rovněž odmítá, že žalovaná zpochybňuje veřejný zájem na poskytnutí požadovaných informací. Žalobce spolupracuje s celou řadou veřejných institucí na

projektech, které mají zásadní vliv na poskytování zdravotní péče v České republice a přispívá tudíž k diskuzi o věcech veřejného zájmu.

V. Duplika žalované

26. Žalovaná k replice žalobce uvedla, že každou žádost o informace je nutné posoudit individuálně s ohledem na konkrétní situaci. Zopakovala, že v případě žádosti o informace podané žalobcem se nejednalo o jednoduchou fyzickou selekci a prosté identifikování dat v informačním systému žalované, ale údaje nebylo možné vytvořit bez podrobné analytické činnosti pracovníka žalované, který by nadto musel disponovat specifickým vzděláním a zkušenostmi v příslušné oblasti. Nadto jí žádný právní předpis neukládá povinnost data v požadované výstupní podobě evidovat. Žalobce se podle názoru žalované snaží zneužít právní úpravu regulující svobodný přístup k informacím a učinit z žalované svůj vlastní analytický útvar, který mu bude podle jeho zadání připravovat podklady pro jeho podnikatelskou činnost.

VI. Argumentace účastníků při jednání

27. Zástupce žalobce při jednání zdůraznil, že žádá o data, která již v minulosti dostával. Data nezneužívá, nýbrž využívá pro svou práci. V dané věci žalobce žádal o informace o zvlášť účtovaných léčivých přípravcích (ZÚLP), kterými musí žalovaná disponovat, neboť tyto informace jí jsou zasílány ze strany poskytovatelů v rámci tzv. K-dávky. Žalobce popsal, z jakého důvodu požaduje dané informace, a podrobněji se vyjádřil ke struktuře, v jaké požadoval předmětné informace. Vytkl, že po žalované nepožaduje analýzu, nýbrž extrakt dat. Uvedl, že žalovaná selektuje, komu stejná data poskytne a komu nikoli; poukázal, že v minulosti žalovaná obdobnou žádost o informace pozitivně vyřídila (zde žalobce předložil soudu doklad o poskytnutí informací). Žalobce upozornil, že žalovaná nerespektuje ani předchozí rozhodnutí soudů a obdobné informace žalobci neposkytuje. Žalobce zopakoval, že žalovaná danými daty disponuje a upozornil, že sama žalovaná definovala datovou strukturu, v jaké jí jsou data posílána poskytovateli, přičemž žalobce žádal o poskytnutí informací ve stejné struktuře. O propojování databází zde nemůže být řeč. Připomněl, že pokud by v části žádosti nemohla žalovaná informace poskytnout, nemůže žádost vcelku odmítnout.
28. Zástupkyně žalované uvedla, že v minulosti postupovala nad rámec informačního zákona a poskytovala i údaje, které fakticky byly analýzou. V současné době zastává názor, že již není důvod tyto informace poskytovat. Žalovaná k dotazu soudu odpověděla, že nevede samostatnou databázi o ZÚLP s tím, že v měsíčních výkazech jsou sice tyto informace uvedeny (zdrojovými daty disponuje), avšak pro získání požadovaných informací by bylo nezbytné provázat získaná data s mnoha aplikacemi, což by fakticky představovalo tvorbu analýzy. Jednalo by se o složitou činnost, do níž by musela být zapojena různá pracoviště žalované. Navíc by konečný výstup nemusel odpovídat představám žalobce.

VII. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

29. Soud dle § 75 s. ř. s. přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
30. Podle § 2 odst. 4 informačního zákona se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

31. Soud předně připomíná, že takřka totožnou žalobou se zabýval v rozsudku ze dne 5. 6. 2019, č. j. 8 A 167/2018 – 90, přičemž neshledal důvody, pro které by se měl od dříve vyslovených názorů odchýlit.
32. Soud při svém rozhodování vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-71, ve kterém kasační soud poskytl výkladový rámeček § 2 odst. 4 informačního zákona:
33. „Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že prvotním předpokladem pro odmítnutí žádosti o informace s tím, že by šlo o vytvoření nových informací, je logicky skutečnost, že povinný subjekt danými informacemi v požadovaném tvaru dosud nedisponuje. Dalším důležitým předpokladem je to, že povinný subjekt nemá povinnost předmětnými informacemi disponovat. I v případě, že by poskytnutí požadovaných informací pro správní orgán objektivně představovalo nutnost vytvořit novou informaci, tedy může nastat situace, v níž správní orgán nebude oprávněn poskytnutí takových informací odepřít. Nerespektováním povinnosti evidovat požadované informace se nemůže zbavit své povinnosti předmětné informace poskytovat; vytvářením takových informací by pouze napravoval své dřívější pochybení.
34. V případě splnění uvedených základních předpokladů je dále nutno nalézt vhodné rozhranění mezi situacemi, v nichž půjde toliko o vyhledání a uspořádání již existujících informací do podoby, v níž je možné je žadateli předat, a situacemi, v nichž by sestavení požadovaných informací již představovalo „vytvoření nové informace“. Toto rozhranění je klíčové i pro posouzení nynějšího případu, neboť celní úřad připouští, že minimálně k části požadovaných informací disponuje „podkladovými“ informacemi, na jejichž základě by bylo možno evidence v podobě požadované stěžovatelem sestavit.
35. Je přitom zřejmé, že nalézt nějaké exaktní obecné kritérium nelze, vždy bude záležet na konkrétních okolnostech dané věci. Lze se však pokusit alespoň o stanovení určitých bližších vodítek pro povinné subjekty. Důvodová zpráva k zákonu č. 61/2006 Sb. uvádí na jedné straně příklady žádostí o prosté „výtahy z databází či části dokumentů“ (jejichž poskytnutí nemůže být s poukazem na § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím odpíráno), na druhé straně žádosti „o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání“ (jejichž zpracování by již představovalo „vytváření nových informací“). Výše citovaná směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES abstraktněji rozlišuje mezi situacemi, kdy výtahy z existujících dokumentů představují „pouze jednoduchou operaci“, a případy, kdy představují „nepřiměřené úsilí“.
36. Jako kýžené kritérium se tedy nabízí rozlišování mezi případy, kdy je povinný subjekt schopen požadované informace sestavit ze „zdrojových“ informací, kterými disponuje, v zásadě mechanickým způsobem, a situacemi, v nichž sestavení požadované informace překračuje rámec takových jednoduchých úkonů. K obdobným závěrům dospěli také autoři komentáře k zákonu o svobodném přístupu k informacím (Furek, A. - Rothanzl, L.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 2010, Praha: Linde, str. 60-61), podle nichž rozlišení obou kategorií „musí být hledáno v míře „intelektuální náročnosti“ činnosti, která by byla nutná pro přípravu odpovědi na žádost. Jinak řečeno o vytvoření nové informace půjde pouze tehdy, jestliže k vytvoření odpovědi na žádost nestačí pouhé mechanické vyhledání a shromáždění údajů, které má povinný subjekt k dispozici a které jsou žadatelem poptávány, ale jestliže je nezbytné s těmito údaji provádět další zpracovávání nad rámec prostého „vtělení“ do odpovědi na žádost.“

37. *Nutno však zároveň zdůraznit, že při rozlišování situací, kdy se ještě jedná o vyhledání (shromáždění) požadovaných informací a jejich uzpůsobení pro poskytnutí žadateli, a kdy již půjde o vytvoření nové informace, nelze vycházet toliko z pracnosti, či doby, která by byla potřebná pro přípravu odpovědi na žádost (shromáždění informací). Tyto faktory zákon zohledňuje institutem mimořádně rozsáhlého vyhledání informací (§ 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím). Povinný subjekt pak není oprávněn bez dalšího odmítnout požadované informace poskytnout, může však po žadateli o informace chtít úhradu za takové mimořádně rozsáhlé vyhledání.“*
38. Soud podotýká, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na které žalovaná odkazuje, kromě shora uvedeného, nelze na věc použít, jelikož se týkají skutkově odlišných případů.
39. Soud se proto při posuzování, zda se jedná o novou informaci, zabýval shora uvedenými kritérii a dospěl k jednoznačnému závěru, že se o vytvoření nové informace nejedná. Žalovaná nesporně, že žalobcem požadovanými daty disponuje. Uvádí, že *pro získání těchto informací by bylo nutné provést značně rozsáhlou selekci a transformaci dat prostřednictvím SQL skriptů*. Soud má za to, že vytvoření SQL skriptů je pouhým nástrojem, který umožní žalované sestavení požadované informace mechanickým způsobem. Jedná se o IT nástroj, umožňující selekci a transformaci dat z jejího datového skladu. Jedná se tedy o „výtah z databází“ ve smyslu důvodové zprávy k zákonu a nikoliv o právní ani odbornou úvahu žalované spadající do její působnosti tj. týkající se její činnosti a veřejného zdravotního pojištění. Takovou úvahu by musel vytvořit odborný aparát žalované vykonávající její zákonné povinnosti vyplývající ze zákona o veřejném zdravotním pojištění, nikoliv její IT pracovníci, kteří spadají do aparátu administrativního. Zcela jistě by všechny žalobcem požadované informace bylo možné vyhledat ručně nahlédnutím do dat, které vede žalovaná k jednotlivým pojištěncům a poskytovatelům zdravotních služeb. Takový postup by byl zcela jistě náročný na pracnost a čas. Existuje-li mechanický nástroj, který žalovaná může k této činnosti využít, aby bylo vyhledávání rychlejší a efektivnější, a žalovaná takovými nástroji disponuje resp. je schopna je v přiměřeném časovém horizontu vyrobit (což žalovaná ani nepopírá), pak je její zákonnou povinností tak učinit. Pokud žalovaná svými rozhodnutími odepřela tyto informace vydat s odkazem na § 2 odst. 4 informačního zákona, jsou její rozhodnutí nezákonná. A na uvedeném nic nemění, zdali jí zákon ukládá těmito informacemi disponovat či nikoli, klíčový je fakt, že informacemi disponuje.
40. Co se týče námitky, že žalobce podává své žádosti nikoliv z důvodu veřejného zájmu ve smyslu nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 1378/16, ale pouze pro své podnikatelské účely, soud uvádí, že má za to, že tento náleze se týká žádosti o osobní údaje a platy státních zaměstnanců (střet dvou ústavně zaručených práv) a na daný příklad nedopadá. Soud vychází v této věci z obecné dikce čl. 17 odst. 5 LZPS, tj. že státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti s tím, že podmínky a provedení upravuje informační zákon. Soud má za to, že údaje, které žalobce požaduje (tj. o spotřebě zvlášť účtovaných léčivých přípravků), spadají do činnosti žalované a ta je proto povinna je poskytnout komukoliv, kdo o to požádá. Veřejný zájem je zde dovozen přímo z dotazu, jelikož i žalobce je součástí veřejnosti a v tomto případě nemusí splňovat další kritéria uvedená v tomto nálezu jako je např. postavení tzv. hlídacího společenského psa nebo zájem rozpoutat veřejnou diskusi na dané téma.

41. Nad rámec výše uvedeného pak soud připomíná, že právo na informace je garantováno každému na základě čl. 17 Listiny základních práv a svobod; lze jej omezit pouze zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná mimo jiné pro ochranu práv a svobod druhých. Provádění tohoto základního práva zabezpečuje zákon o svobodném přístupu k informacím, jenž je vystaven na principu obecné povinnosti poskytovat veškeré informace týkající se působnosti povinných subjektů s taxativně vymezenými výlukami z této povinnosti. Žalovaná je povinným subjektem, pročez je její obecnou povinností poskytovat informace, s nimiž disponuje a jejichž neposkytnutí nepodléhají některé z výluk dle informačního zákona.
42. K tomu soud připomíná (a uvedené v průběhu řízení ani žalovaná nikterak nerozporela), že žalovaná zpracovává velké množství dat, která používá primárně za účelem plnění zákonem stanovených úkolů v podobě jednotlivých výstupů, například při určení výše úhrady jednotlivým poskytovatelům zdravotních služeb. Možnost seznámit se s výstupy samotnými, ale i s daty, která vedla k takovým výstupům, je nezbytným předpokladem efektivní kontroly výkonu veřejné správy. I když se jeví jako odůvodněné tvrzení žalované, že žalobce požaduje předmětná data především za účelem své podnikatelské aktivity, tak tento účel žádosti sám o sobě nemůže zdůvodnit neposkytnutí informací. Nelze vzít ze zřetele, že i poskytnutí dat pro tyto účely představuje kontrolu žalované, minimálně v tom smyslu, zdali jsou jí poskytované veřejné prostředky vynakládány hospodárně a v souladu se zákonem či jeho principy (viz také bod 50).
43. A této povinnosti není žalovaná zproštěna ani údajnou složitostí zpracování podané žádosti o informace. Soud k tomuto (nad rámec výše uvedeného) poznamenává, že se lze domnívat, že žalobce požadoval informace ve formátu, ve kterém je sama žalovaná vyžaduje od poskytovatelů zdravotních služeb a tedy sama eviduje, takže výtah požadovaných informací z vedené databáze by se jevil jako možný. To potvrzuje fakt, že v minulosti či v případě jiných žádostí obdobné informace žalovaná poskytla. A pokud by skutečně seznala, že se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, nic nevylučuje, aby poskytnutí informací spojila s předchozí úhradou nákladů ze strany žalobce. V tomto případě by však musela řádně, s odkazem na konkrétní přezkoumatelná tvrzení svých správců počítačové sítě a samotných databází, prokázat, že se jedná o složité vyhledání požadovaných informací, a to i s přihlédnutím k tomu, že s těmito pracovníky žalované v minulosti žalobce projednával, v jaké podobě má žádat o souhrn jím požadovaných informací.
44. Soud navíc podotýká, že s ohledem na zásadu poskytování (a nikoli neposkytování) dat, které povinný subjekt shromažďuje, by žalovaná měla otevřeně přistupovat k vyřizování podaných žádostí o informace a neodmítat podané žádosti en bloc, nýbrž případně alespoň některé informace poskytnout a pouze ve zbytku (pokud by pro to byly zákonné důvody) zčásti žádosti odmítnout. A pro rozhodování žalované nemůže být určující, zdali jí poskytnutá data budou zcela korespondovat s úsudkem a požadavkem žadatele. Povinností žalované je v maximální možné míře žádosti vyhovět, přičemž je pak na žalobci, aby případně rozporoval, jaké informace mu byly poskytnuty.

VIII. Závěr

45. Žalobce se svými námitkami tedy uspěl; městský soud proto zrušil napadené rozhodnutí ředitele žalované i rozhodnutí žalované pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 soudního řádu správního) a vrátil věc žalované k dalšímu řízení, v němž bude žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).

46. Na žalované bude, aby se žádostí žalobce opětovně zabýval a požadované informace vydala, popř. žádost částečně odmítla (např. informace obsahující osobní údaje pojištěnců, popř. výpočty průměrných hodnot, které si může žalobce provést sám z dat, které mu dá žalovaná k dispozici). Důležité však je, aby informace, které má k dispozici, vydala. Pracnost sestavení odpovědi případně vtělí žalovaná do požadavku na úhradu nákladů za takové mimořádně rozsáhlé vyhledání informace. S ohledem na shora uvedené soud nenařídil žalované informace poskytnout, tak jak to v žalobě požadoval žalobce.
47. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z odměny advokáta za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast při jednání) po 3100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a), d), g), § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), včetně náhrady hotových výdajů (3 x 300 Kč) podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Dále byla jako součást odměny zástupce žalobce přiznána 21% daň z přidané hodnoty z celkové odměny za právní zastoupení v částce 2 142 Kč podle zákona č. 237/2004 Sb., neboť právní zástupkyně žalobce je podle předloženého osvědčení plátcem DPH. Celkem tedy žalobci náleží (3 000 + 9 300 + 900 + 2 142 =) 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 27. listopadu 2019

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

JUDr. Karla Cháberová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.